

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

BENDRŲJŲ PROGRAMŲ ATNAUJINIMAS

Atnaujinant Bendrąsias programas siekiama

- Suteikti mokiniams tvirtus ir tvarius žinių pagrindus.
- Mokomųjų dalykų turiniu ugdyti kompetencijas.
- Prasmingai įtraukti aktualų turinį, numatyti ugdymo(si) galimybes įvairiuose kontekstuose.
- Įtvirtinti sąsajas tarp pakopų ir dalykų.
- Užtikrinti ugdymo tikslų, turinio įgyvendinimo ir pasiekimų vertinimo dermę.

Ugdymo turinio atnaujinimas

Kokie elementai keičiasi?

Kokie elementai keitėsi

2008 m. bendrosios programos
Dalykinės ir bendrosios kompetencijos.
Remtasi atnaujintųjų žiniomis.
Mokymosi turinys 100 proc. ugdymo laiko.
Mokymosi turinys pateikiamas koncentrais dvejiems metams.
Mokymosi turinys sumažintas atsisakant kai kurių temų arba perkeltant į aukštesnes klases.
Bendrosios ir integruojamosios programos.
Trys pasiekimų lygių požymiai.

2022 m. bendrosios programos
Kompetencijos.
Vaiko raidos aprašas, konsultacijos.
Mokymosi turinys 70 proc. mokymosi laiko. Dėl 30 proc. laiko sprendžia mokytojas.
Atsisakyta mokymosi turinio pasikartojimo. Daugumoje BP mokymosi turinys pateikiamas kiekvieniems metams. Pagal galimybes užtikrinama horizontali dermė.
Mokymosi turinys atnaujinamas orientuojantis į siekinius: • stiprinti asmens savybių ir vertybių ugdymą;   • sukurti sąlygas kiekvienam mokiniui įgyti aukštesnius pasiekimus.
Integruojamosios programos ir kitas aktualus turinys įtrauktas į su turiniu susijusių dalykų bendrąsias programas.
Keturi pasiekimų lygių požymiai.

Kompetencijos atnaujintose BP (1)

Komunikavimo kompetencija

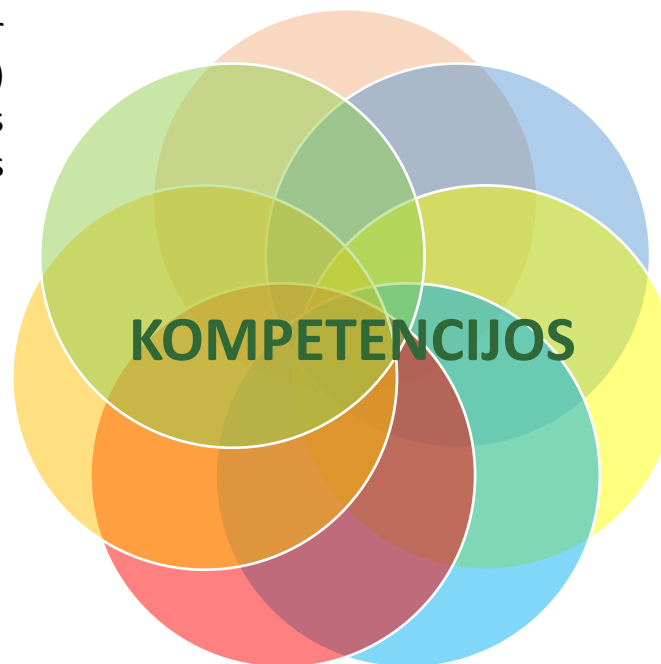
tai asmens motyvacija ir gebėjimai kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požiūrius ar asmenines nuostatas) etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis priemonėmis ir technologijomis

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija

tai asmens savimonė ir savitvarda, socialinis sąmoningumas, tarpusavio santykių kūrimo gebėjimai, atsakingas sprendimų priėmimas ir asmens rūpinimasis fizine ir psichine sveikata

Kūrybiškumo kompetencija

tai tyrinėjimas, generavimas, kūrimas, vertinimas sau ir kitiems reikšmingų kūrybinių idėjų, produktų, problemų sprendimų, išlaikant darnų santykį su savimi ir aplinka

Skaitmeninė kompetencija

tai motyvacija ir gebėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis užduotims atlikti, mokytis, problemoms spręsti, dirbti, bendrauti ir bendradarbiauti, valdyti informaciją, efektyviai, tinkamai, saugiai, kritiškai, savarankiškai ir etiškai kurti ir dalytis skaitmeniniu turiniu

Pažinimo kompetencija

tai motyvacija ir gebėjimai pažinti save ir pasaulį, įgyjami suvokiant [perimant] žmonijos kultūrinę patirtį. Ji apima dalyko žinias ir gebėjimus, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, mokėjimo mokytis gebėjimus. Mokyklinis pažinimas reikalauja valios, pastangų ir atkaklumo

Pilietiškumo kompetencija

tai vertybės, nuostatos, supratimas ir praktinio veikimo gebėjimai, įgalinantys ugdytis pilietinį tapatumą ir stiprinti pilietinę galią, kartu su kitais kūrybiškai ir socialiai atsakingai kurti demokratišką visuomenę, stiprinti Lietuvos valstybingumą tarptautinėje bendrijoje

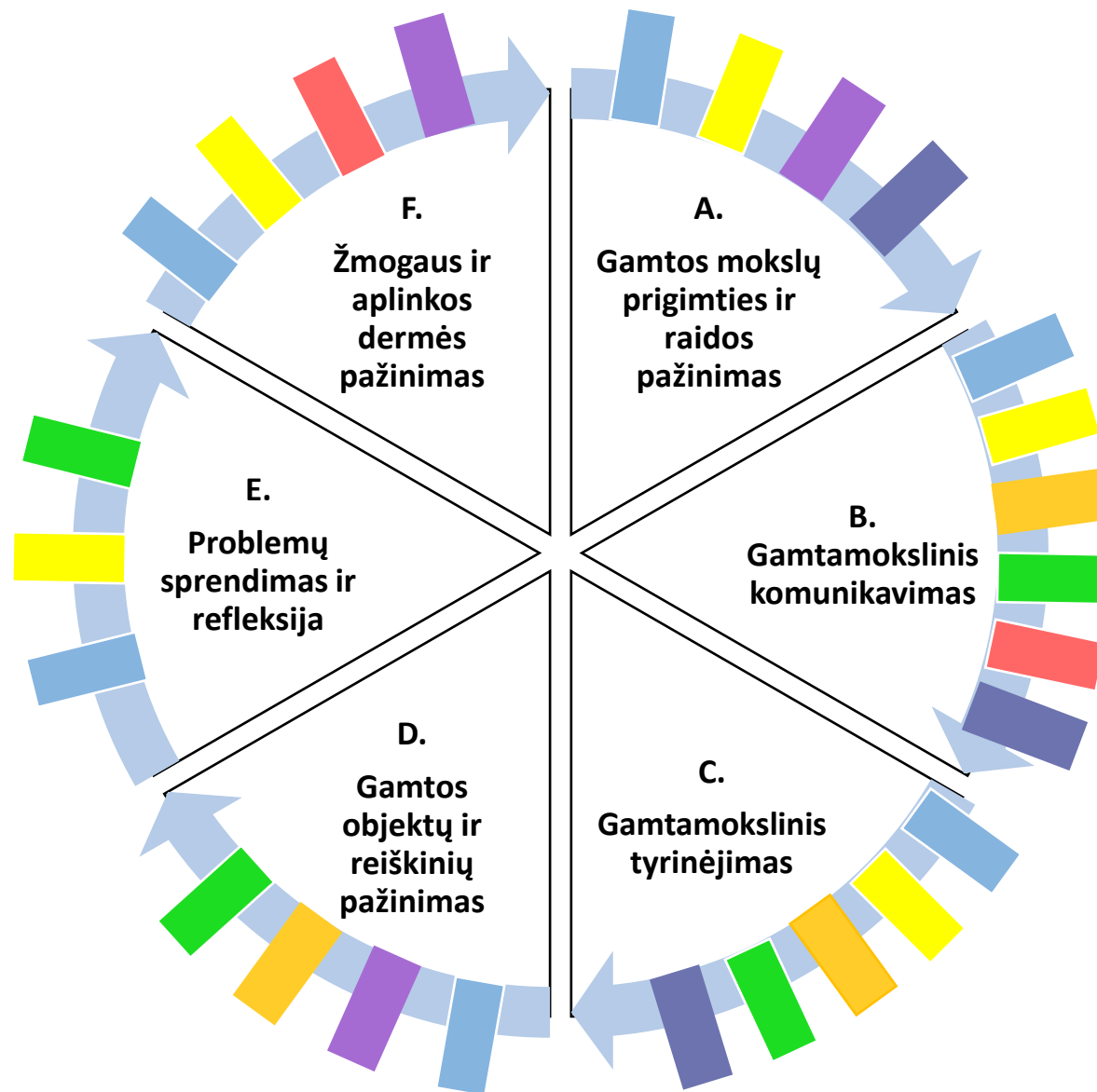
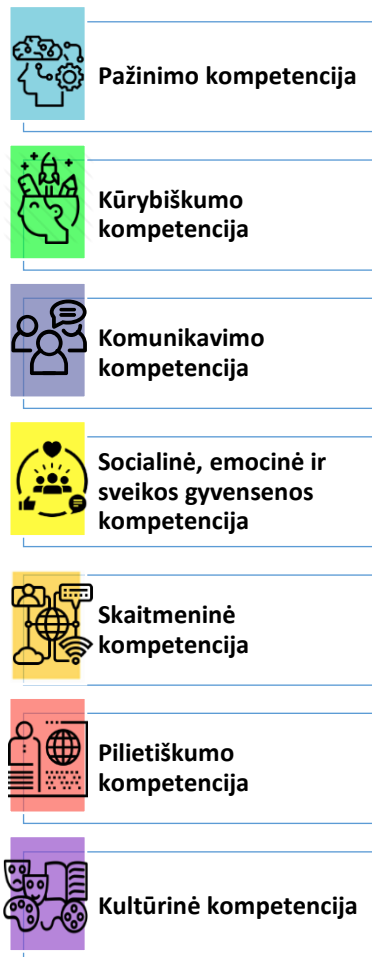
Kultūrinė kompetencija

tai kultūrinė savimonė, grįsta žiniomis, aktyvia kultūrine raiška ir kultūriniu sąmoningumu

Kompetencijos atnaujintose BP (2)

- Visos kompetencijos yra svarbios ir ugdomos įgyvendinant visas Bendrąsias programas.
- Kiekvienos kompetencijos ugdymo intensyvumas priklauso nuo konkrečios Bendrosios programos.
- Kompetencijos dalykų bendrosiose programose išdėstytos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą, pradedant nuo didžiausio.

Kompetencijos atnaujintose BP (3). Pavyzdys

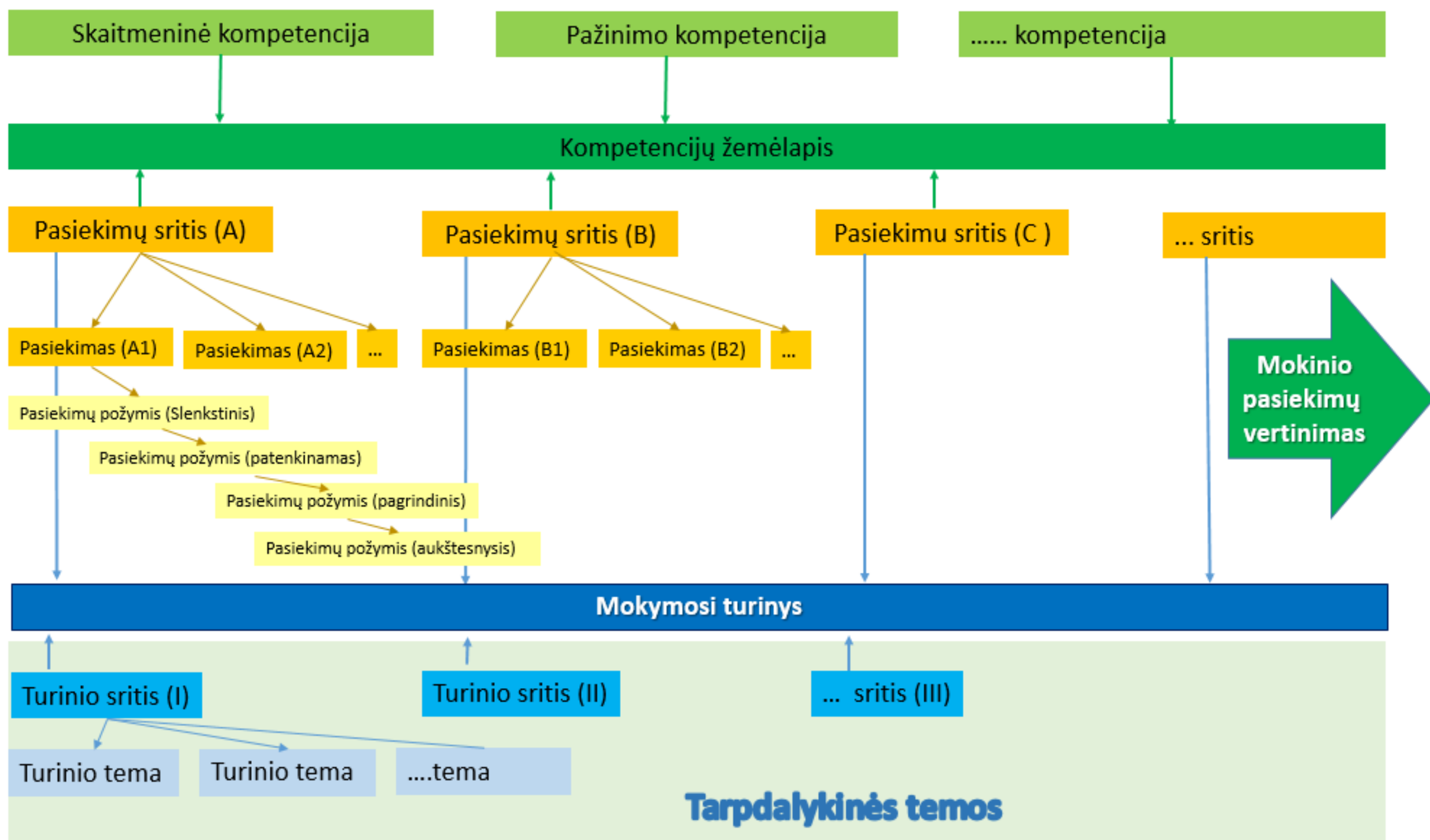
Kompetencijos atnaujintose BP (4)

- Kompetencijų ugdymui(si) reikia ilgesnio laiko, todėl norint priimti teisingus sprendimus dėl mokinio pasiektų ugdymosi rezultatų, tarpiniai momentiniai vertinimai turi būti orientuoti į kokybinį grįžtamąjį ryšį, vengiant skaitinės vertinimo išraiškos.
- Kompetencijos atsiskleidžia per veiklą. Jų raiškos būdai gali būti patys įvairiausi, todėl norint gauti išsamią ir visapusišką informaciją apie mokinių ugdymą(si), būtina naudoti skirtingus vertinimo metodus, kad mokiniai galėtų įvairiais būdais pademonstruoti savo ugdymosi rezultatus. Keli vertinimo informacijos šaltiniai sudaro sąlygas priimti pagrįstus ir patikimus sprendimus apie ugdymą(si).
- Vienas iš kompetencijos dėmenų yra vertybinės nuostatos. Vertybes geriausiai atskleidžia mokinio pasirinkimai ir veikla, kurie parodo, ar vertybės yra įsisąmonintos, ar tik deklaruojamos.
- Mokantis klaidos yra neišvengiamos, todėl svarbu kurti tokią ugdymo(si) aplinką, kur klaidos vertinamos kaip postūmis mokytis, įveikti sunkumus, ugdytis atkaklumą ir atsparumą.

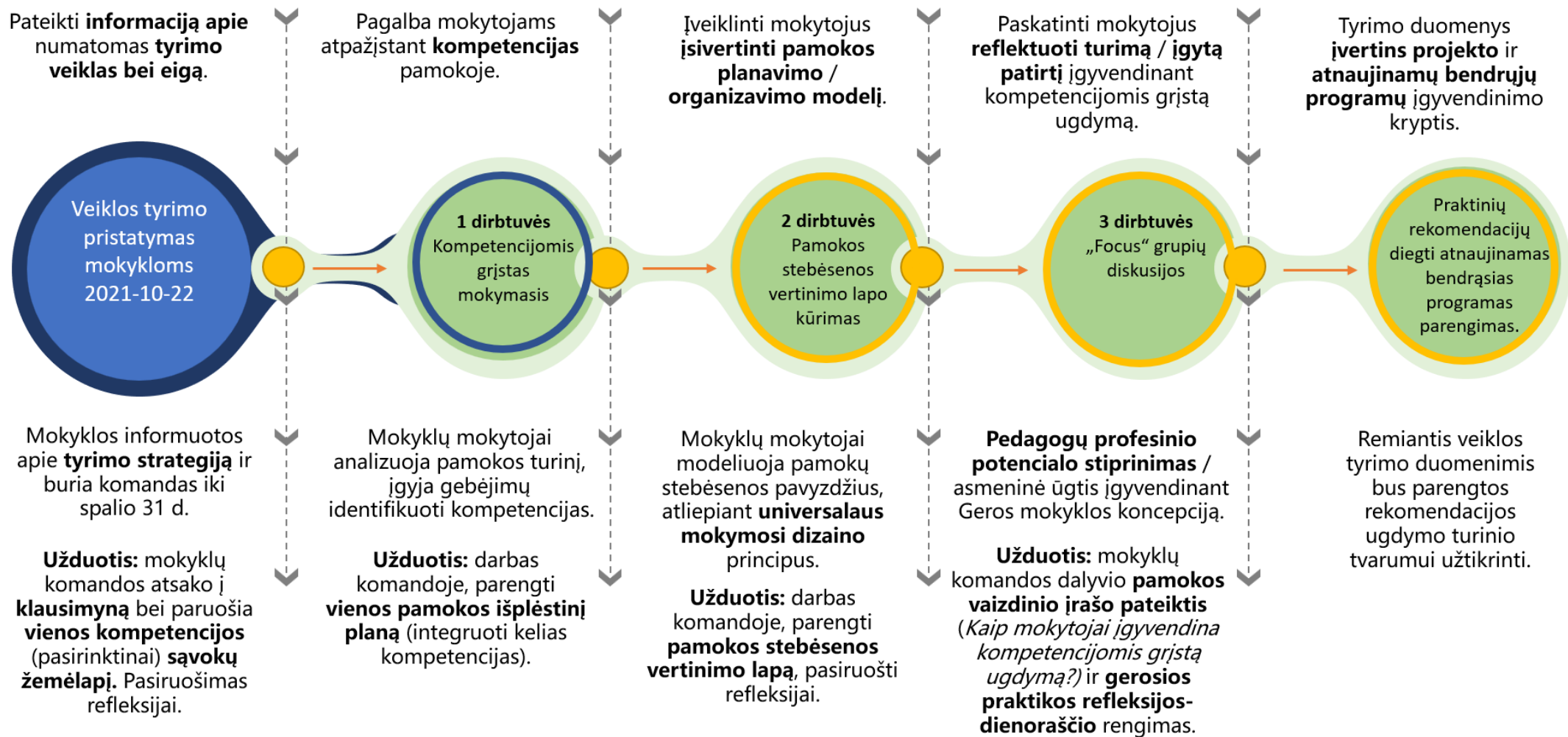
Mokymosi turinys

- Pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrosiose programose mokymosi turinys pateikiamas išskiriant privalomąjį dalyko turinį (ne mažiau kaip 70 proc.) ir pasirenkamąjį turinį (ne daugiau nei 30 proc.), kurį pasirenka mokytojas atsižvelgdamas į mokinių galimybes, mokinių pažangą ir pasiekimus, polinkius ir derindamas su kitais mokytojais.
- Pasirenkamasis turinys gali būti skiriamas: žinioms ir gebėjimams įtvirtinti ar gilinti, sudėtingesnėms temoms, kurioms įprasto laiko nepakanka, nagrinėti, mokinių žinių ir gebėjimų spragoms šalinti, tarpdalykinėms temoms plėtoti, projektinėms ir kitoms pažintinėms kūrybinėms veikloms organizuoti.
- Siūlymai pasirenkamajam mokymosi turiniui pateikiami Nacionalinės švietimo agentūros parengtose Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijose, kurios skelbiamos švietimo portale emokykla.
- Vidurinio ugdymo programos pasirenkamasis turinys realizuojamas per mokinio pasirenkamus dalykus ir dalyko gilinamuosius modulius.

- Tyrimo tikslas - išanalizuoti kompetencijų ugdymo patirtis mokyklose ir sukaupti informaciją tolesniam atnaujintų BP projektams tobulinti, mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų ir mokytojų kompetencijoms stiprinti bei suplanuoti kitas būtinas veiklas tinkamai šioms programoms įgyvendinti.
- Tyrimo ataskaita: <https://www.nsa.smm.lt/wp-content/uploads/2022/06/Tyrimo-ataskaita-2022-06-10.pdf>

Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas (2021-10 – 2022-04)

Pamokų planai: rekomenduojame viešinti

Alytaus Panemunės
progimnazija

Telšių Kranto
progimnazija

Jurbarko Naujamiesčio
progimnazija

Ukmergės „Šilo“
progimnazija

Klaipėdos S. Dacho
progimnazija

Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijų struktūra

MOKINIŲ DARBŲ PAVYZDŽIAI, GEROSIOS PATIRTYS

VEIKLŲ PAVYZDŽIAI, PATARIMAI MOKYTOJUI

Ačiū už dėmesį!

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA